

**BESCHRIJVING OPTIONELE
RICHTING**

technische hulpverlening

**BEDRIJFSBRANDWEER
MANSCHAP**

Status

vastgesteld door de stuurgroep kwaliteit bedrijfsbrandweerpersoneel

Inhoudsopgave

Deel A

- 1.1 Algemene informatie
- 1.2 Vakbekwaamheid

Deel B

- 2.1 Kerntaken en taakgebieden
- 2.2 Competentiematrix

Deel C

- 3.1 Uitwerking kerntaken, keuzes en dilemma's en beoordelingscriteria per taakgebied
- 3.2 Prestatie-indicatoren
- 3.3 Specificaties vakbekwaam worden, vakbekwaam blijven

Deel D   **Verantwoording**

Bijlage   **Uitwerking competenties en niveaus**

Deel A

1.1 Algemene informatie	
Funcienaam	Bedrijfsbrandweer manschap
Beschrijving van de optionele richting	<p>De Bedrijfsbrandweer manschap:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. werkt samen met de leden van een bluseenheid¹; 2. heeft taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden met betrekking tot de operationele uitvoering en ondersteuning in relatie tot technische hulpverlening, 3. voert opdrachten uit van de bevelvoerder en meldt bevindingen altijd aan hem. Indien omstandigheden dit vragen, wordt – onder verantwoordelijkheid van de bevelvoerder – op eigen initiatief gehandeld; 4. hanteert de bepakking van de (tank)autospuiter of gelijkwaardig voertuig ten behoeve van technische hulpverlening, eventueel aangevuld met benodigde middelen van andere voertuigen zoals het hulpverleningsvoertuig.

1.2 Vakbekwaamheid
<p>De vakbekwaamheid (uitgedrukt in kerntaken en competenties zoals beschreven in deel B) wordt geborgd door middel van opleiden, examineren, bijscholen en oefenen. De werkgever en de brandweerfunctionaris dienen aan te kunnen tonen dat de vakbekwaamheid is onderhouden.</p>

---

¹ Een bluseenheid bestaat uit 4 manschappen, 1 chauffeur/pompbediener en 1 bevelvoerder.

Deel B

2.1 Kerntaken en taakgebieden

Kerntaak 1: Voert nitrukwerkzaamheden uit

Voert werkzaamheden uit met betrekking tot de voorbereiding op de verkenning en inzet.

Kerntaak 2: Voert verkenningswerkzaamheden uit

Verzamelt informatie over het incident ten behoeve van de inzet.

Kerntaak 3: Voert inzetwerkzaamheden uit

Voert werkzaamheden uit met betrekking tot de bestrijding van het incident en het redden van mens en/of dier.

Kerntaak 4: Voert nazorgwerkzaamheden uit

Levert een bijdrage aan een juiste afwerking van het incident en neemt deel aan evaluatie- en nazorggesprekken.

De kerntaken worden uitgevoerd in de optionele richting:

- Technische hulpverlening;

2.2 Competentiematrix

In de competentiematrix wordt het verband tussen competenties en kerntaken weergegeven. Er zijn drie typen competenties:

- Strategische en organisatorische competenties (organisatie);
- Sociale, maatschappelijke en communicatieve competenties (omgeving);
- Vakmatige en kenniscompetenties (professie).

Daarnaast zijn voor de repressieve brandweerfuncties drie kerncompetenties vastgesteld die voor iedere brandweerfunctionaris noodzakelijk worden geacht om succesvol te kunnen functioneren:

- Accuraat;
- Stressbestendig;
- Samenwerken.

In de cellen van de matrix wordt voor elke competentie het niveau beschreven dat vereist is bij het uitvoeren van de kerntaken.

In de bijlage wordt beschreven welke betekenis de niveaus uit de competentiematrix hebben.

Functie: Bedrijfsbrandweer manschap												
Kerntaken	Kern			Organisatie				Omgeving				
	Accuraat	Samenwerken	Stressbestendig	Probleem oplossen	Innoveren en creativiteit	Plannen, organiseren en coördineren	Leren en reflecteren	Daadkracht	Mondeling communiceren	Inleven	Flexibel	
Voert uitrukwerkzaamheden uit	1	1	1	1				1	1			
Voert verkenningwerkzaamheden uit				1	1				1	1		
Voert inzetwerkzaamheden uit				1	1	1			1			1
Voert nazorgwerkzaamheden uit									1	1	1	

Vakgebieden	Professie Niveau		
	Basis (1)	Overdracht (2)	Expert (3)
Incidentbestrijding	x		

Deel C

3.1 Uitwerking kerntaken, keuzes en dilemma's en beoordelingscriteria

Optioneel taakgebied: Technische hulpverlening

De Bedrijfsbrandweer manschap maakt deel uit van de hulpverleningsploeg en kan onder leiding van de bevelvoerder met de overige leden van de ploeg alle taken uitvoeren die in het kader van technische hulpverlening tot het optionele pakket van de Bedrijfsbrandweer manschap horen.

Kerntaak 1: Voert uitrukwerkzaamheden uit

Werkzaamheden

- Selecteert de persoonlijke beschermingsmiddelen (afhankelijk van de situatie), trekt deze aan en controleert deze.
- Handelt volgens procedures.
- Herkent gevaarssituaties en is in staat adequaat hiernaar te handelen.
- Communiqueert zijn bevindingen met de bevelvoerder en de rest van de ploeg.

Vereiste competenties en niveaus van functioneren

- Accuraat (1)
- Samenwerken (1)
- Stressbestendig (1)
- Probleemoplossen (1)
- Daadkracht (1)
- Mondeling Communiceren (1)

Kerntaak 2: Voert verkenningswerkzaamheden uit

Werkzaamheden

- Verkent de situatie.
- Verkent op eventuele slachtoffers.
- Verkent op uitbreidingskansen.

Vereiste competenties en niveaus van functioneren

- Accuraat (1)
- Samenwerken (1)
- Stressbestendig (1)
- Probleemoplossen (1)
- Innoveren en creativiteit (1)
- Daadkracht (1)
- Mondeling Communiceren (1)

Optioneel taakgebied: Technische hulpverlening (vervolg)

Kerntaak 3: Voert inzetwerkzaamheden uit

Werkzaamheden

- Zorgt dat er veilig gewerkt kan worden.
- Zet incidentlocatie af.
- Stelt het object veilig.
- Bewaakt de veiligheid van slachtoffers en hulpverleners.
- Redt slachtoffers.
- Stabiliseert het object.
- Zet het hulpverleningsmateriaal in.
- Stelt slachtoffer(s) gerust.
- Past de protocollen levensreddend handelen toe.
- Treedt op bij natuurincidenten.
- Bestrijdt de gevolgen van stormschade en/of wateroverlast.
- Werkt samen met de overige hulpverleningsdiensten.

Vereiste competenties en niveaus van functioneren

- Accuraat (1)
- Samenwerken (1)
- Stressbestendig (1)
- Probleemoplossen (1)
- Innoveren en creativiteit (1)
- Plannen, organiseren en coördineren (1)
- Daadkracht (1)
- Flexibel (1)

Kerntaak 4: Voert nazorgwerkzaamheden uit

Werkzaamheden

- Maakt, samen met de chauffeur/pompbediener/technische dienst, het ingezette voertuig inzetgereed.
- Vervangt en vult de bepakkingsmiddelen aan.
- Neemt met de betrokkenen deel aan een evaluatiegesprek over de inzet.
- Neemt, na een traumatische ervaring, met de ploegleden deel aan een nazorggesprek.

Vereiste competenties en niveaus van functioneren

- Accuraat (1)
- Samenwerken (1)
- Stressbestendig (1)
- Leren en reflecteren (1)
- Mondelinge communicatie (1)
- Inleven (1)

Optioneel taakgebied: Technische hulpverlening (vervolg)

Keuzes en dilemma's

- De manschap weegt de veiligheid af ten opzichte van de opdracht van de bevelvoerder en maakt zelfstandig een inschatting van de situatie (daarmee rekening houdend met eventuele veiligheidsvoorzieningen in objecten/voertuigen) en de gevolgen daarvan voor zichzelf, zijn collega-hulpverleners, het materiaal en de omgeving.
- Hij weegt het risico van zijn inzet af ten opzichte van het verwachte resultaat (bijvoorbeeld op het gebied van milieuschade).
- Maakt een duidelijke keuze op het gebied van eigen veiligheid in relatie tot de redding van een slachtoffer.
- De manschap kiest de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen.
- De manschap maakt een keuze van het gereedschap in relatie tot het verwachte resultaat.
- De manschap houdt rekening met de gevolgen van zijn handelen voor bedrijfsprocessen.

Beoordelingscriteria

Communicatie

- De manschap kan opdrachten van de bevelvoerder interpreteren en relevante informatie helder aan de bevelvoerder, collega's, andere hulpverleners en betrokkenen mededelen / terugkoppelen
- De manschap kan volgens de voorgeschreven procedure communiceren.

Gevaar-/risicoherkenning

- De manschap heeft voldoende (technisch) inzicht om de (in)directe gevaren, veroorzaakt door eigen handelen, materiaal, omgeving en het incident te herkennen.

Samenwerking met andere hulpverleners

- De manschap begrijpt de rolverdeling en taken van de andere hulpverleners / betrokkenen
- De manschap is in staat gegeven opdrachten snel en flexibel uit te voeren.

Persoonlijke bescherming(smiddelen)

- De manschap kan alle persoonlijke beschermingsmiddelen hanteren die hij voor zijn taak nodig heeft.

Materialen

- De manschap kan de voor zijn taak toepasselijke materialen selecteren en toepassen en weet wat de gevolgen van de werkzaamheden kunnen zijn.

Veiligheid

- De manschap is in staat zodanig op te treden dat hij door zijn kennis en manier van handelen vermijdt dat hijzelf, slachtoffers, collega's, andere hulpverleners en omgeving in gevaar komen.

Samenwerken

- De manschap is in staat samen te werken met zijn ploegmaat en met de complete bemensing van de (tank)autospuit of gelijkwaardig voertuig.

Professionele beroepshouding

- De manschap blijft kalm, objectief en effectief functioneren bij tijdsdruk, tegenslag, teleurstelling of tegenspel en kan omgaan met weerstanden.

3.2 Prestatie-indicatoren

De Bedrijfsbrandweer manschap beheerst de vereiste competenties zodanig dat hij in staat is om zijn werkzaamheden adequaat uit te voeren.

Hij kan omgaan met de keuzes en dilemma's die hij in zijn werk tegenkomt.

3.3 Specificaties vakbekwaam worden, vakbekwaam blijven

Niveaubepaling (indicatie)

Voor de functie is een VMBO werk- en denkniveau vereist.

Studielast (indicatie)

Blok	Opleidingsinstituut	Werkplek	Zelfstudie	Totaal
Technische hulpverlening	27		9	36
Totaal	27		9	36
	Toetsbelasting (inclusief examentraining en zelfstudie)			10
			Totaal	46

Instroomeisen

Om in te kunnen stromen in de opleiding dient men minimaal over een VMBO werk- en denkniveau te beschikken.

Rijksdiploma/certificeerbare eenheden

Het certificaat bedrijfsbrandweer technische hulpverlening wordt uitgereikt als de examinering van de eisen uit deze beschrijving met een voldoende resultaat is afgerond.

Vakbekwaam blijven

De werkgever heeft de mogelijkheid om voor de blijvende vakbekwaamheid gebruik te maken van:

- De leidraad oefenen.
- Oefenkaarten.
- Een portfolio voor de vakbekwaamheidsregistratie.
- Een diagnostische toets voor de blijvende vakbekwaamheid.
- Het werkboek Competentiegericht oefenen.

Deel D Verantwoording

Proces- en inhoudsinformatie	
Ontwikkeld door:	Ontwikkelgroep Bedrijfsbrandweer manschap en Nbbe.
Onder regie van:	Het bestuur van de stichting CaBO
In opdracht van:	Het ministerie van BZK.
Gebruikte brondocumenten	
Nbbe en Nifv - <i>Functie- en competentieprofielen brandweerfuncties op (v)mbo niveau</i> , juni 2007.	
NVBR - <i>Kwalificatieprofielen Manschap A, Bevelvoerder, Instructeur</i> , december 2007.	

Bijlage: Uitwerking competenties en niveaus

Kerncompetenties

(De competenties die voor iedere brandweerfunctionaris op (v)mbo-niveau noodzakelijk worden geacht om succesvol te kunnen functioneren).

Accuraat

Zorgvuldig en stipt handelen, gericht op het voorkómen van fouten. Nauwkeurig uitvoeren van activiteiten.

Niveau 1

- Toetst eigen werk aan geldende procedures, regels en afspraken.
- Levert correct en volledig werk af.
- Werkt ook onder druk kwaliteitsgericht, nauwgezet, gedegen en let op details.

Samenwerken

Zich inzetten om met anderen resultaten te bereiken en daarmee bijdragen aan een gezamenlijk doel. Denken en handelen vanuit gemeenschappelijke belangen.

Niveau 1

- Draagt bij aan het gemeenschappelijk doel en komt afspraken na; informeert partners/experts over eigen activiteiten en houdt zich op de hoogte van activiteiten van partners/experts.
- Toont belangstelling voor collega's en helpt hen op verzoek.
- Vraagt collega's naar hun mening en geeft eigen mening.

Stressbestendig

Kalm, objectief en effectief blijven functioneren bij tijdsdruk, tegenslag, teleurstelling of tegenspel. Om kunnen gaan met weerstanden.

Niveau 1

- Geeft bij (tijds)druk voorrang aan bepaalde zaken in het eigen werk en blijft doeltreffend handelen.
- Bewaakt eigen grenzen van kennen en kunnen.
- Accepteert tegenwerpingen als onvermijdelijk, ziet het betrekkelijke hiervan in.
- Laat zich niet meeslepen in emotionele meningsverschillen.

Strategische en organisatorische competenties (organisatie)

Dit betreft strategische en organisatorische competenties die met name betrekking hebben op het geven van richting aan organisatie(onderdeel) (visie, strategievorming) en de inrichting van het werk (de interne organisatie).

Probleem oplossen

Het signaleren van (potentiële) problemen/ knelpunten en deze zelfstandig of in samenwerking met anderen verhelpen.

Niveau 1

- Signaleert tijdig knelpunten binnen het eigen organisatieonderdeel en lost deze binnen de gestelde kaders op.
- Formuleert binnen gestelde kaders verschillende alternatieven of oplossingen.
- Dringt door tot de kern van het probleem; achterhaalt onderliggende oorzaken om herhaling te voorkomen.
- Voorziet problemen en anticipeert hierop.

Innoveren en creativiteit

Creëren van nieuwe en originele ideeën, werkwijzen en toepassingen door het combineren van formele en informele informatie, bestaande en nieuwe oplossingen/ aanpakken.

Niveau 1

- Heeft niet voor de hand liggende, frisse ideeën voor nieuwe werkwijzen of methoden.
- Genereert nieuwe ideeën in het werk; ook samen met partners/experts.
- Betreedt bij tegenslagen nieuwe paden of bedenkt alternatieve oplossingen.
- Speelt met nieuwe ideeën en benaderingen in op veranderingen.

Plannen, organiseren en coördineren

Vanuit een vastgesteld doel bepalen welke taken/ activiteiten georganiseerd en gepland moeten worden en daar naar handelen. Bepalen van prioriteiten en aangeven van een volgorde van werkzaamheden.

Niveau 1

- Plant eigen werkzaamheden, stemt deze planning af met partners/experts.
- Werkt ordelijk en systematisch volgens vooraf opgestelde planning.
- Heeft overzicht over eigen werkzaamheden; toetst eigen voortgang.
- Wendt de juiste middelen aan die nodig zijn om de planning te realiseren.
- Stelt doelen en prioriteiten voor zichzelf.

Strategische en organisatorische competenties (organisatie)

Dit betreft strategische en organisatorische competenties die met name betrekking hebben op het geven van richting aan organisatie(onderdeel) (visie, strategievorming) en de inrichting van het werk (de interne organisatie).

Leren en reflecteren

Terugkijken op het eigen functioneren en het gedrag daaraan aanpassen of ondernemen van ontwikkelacties om tot verbetering van eigen functioneren en vaardigheden te komen. Je kwetsbaar durven opstellen en fouten durven maken. Actief werken aan zelfontwikkeling.

Niveau 1

- Stelt zich vragend op en toont wil om te leren.
- Vraagt feedback op eigen functioneren, luistert actief en vraagt door.
- Zet met behulp van feedbackgever concrete feedback om in acties.
- Volgt (nieuwe) ontwikkelingen in eigen vakgebied.

Sociaal, maatschappelijke en communicatieve competenties (omgeving)

Dit betreft sociale, maatschappelijke en communicatieve competenties die betrekking hebben op de interactie met de omgeving zowel extern als intern.

Daadkracht

Op adequate en krachtige wijze nemen van beslissingen op basis van een inzichtelijke afweging en eigen oordeel, ook als kennis en/of informatie beperkt is en tevens het uitvoeren en afronden van activiteiten. Handelen naar en 'staan voor' een genomen besluit (van zichzelf of een ander).

Niveau 1

- Handelt moedig in lastige situaties, neemt verantwoorde risico's.
- Neemt beslissingen op grond van relevante informatie en duidelijke feiten, waarbij de gevolgen van de besluiten voorspelbaar zijn.
- Neemt en motiveert beslissingen binnen het eigen werkkerrein.
- Blijft achter gemaakte keuzen (van zichzelf of van partners/experts) staan.

Mondeling communiceren

Ideeën, meningen en informatie aan anderen overdragen in voor de ontvanger begrijpelijke taal, gebaren en non-verbale signalen. Tactvol en effectief reageren op behoeften en gevoelens van anderen, taal en terminologie aanpassen aan de doelgroep (incl. Engels).

Niveau 1

- Drukt zich zowel mondeling als schriftelijk goed uit bij contacten van verschillend niveau, onderbouwt de boodschap met duidelijke argumenten.
- Stelt zich open en onbevooroordeeld op in een gesprek, interpreteert verbale en non-verbale signalen en vraagt na of de boodschap goed begrepen is.
- Formuleert tactvol, stemt taal, gebaren en houding af op de behoefte en belangen van de ander.
- Stelt open vragen en vraagt door; geeft feedback wanneer daar om wordt gevraagd.
- Redigeert interne documenten en schrijft documenten voor extern gebruik.

Inleven

Onderkennen van gevoelens en behoeften van anderen. Verplaatsen in anderen en zich bewust tonen van de invloed van het eigen handelen.

Niveau 1

- Beïnvloedt het gesprek en de sfeer door gevoelens te benoemen, stuurt het gesprek in de juiste richting en houdt de relatie goed; beheerst de eigen emoties.
- Toont belangstelling, luistert actief, vraagt door, houdt rekening met eigen emoties en die van anderen en reflecteert hierop.
- Houdt rekening met omstandigheden en praktijkervaringen van partners/experts en toont begrip en waardering.
- Communiqueert open en durft eigen vragen, zorgen en leerpunten bespreekbaar te maken.

Sociaal, maatschappelijke en communicatieve competenties (omgeving)

Dit betreft sociale, maatschappelijke en communicatieve competenties die betrekking hebben op de interactie met de omgeving zowel extern als intern.

Flexibel

Aanpassen van de eigen stijl, benadering en gedrag aan wisselende eisen en omstandigheden. Openstaan voor nieuwe ideeën en actief zoeken naar alternatieven om het gestelde doel te bereiken.

Niveau 1

- Pakt nieuwe zaken snel op, ook bij aangrenzende werkzaamheden.
- Interpreteert regels en richtlijnen en richt zich op de bedoeling van de vastgestelde regels.
- Accepteert dat werkzaamheden door partners/experts en door omstandigheden bepaald worden en handelt daarnaar; staat open voor veranderingen en verbeteringen die partners/experts voorstellen.
- Past gedrag aan bij veranderende omstandigheden/ schakelt snel tussen verschillende werkzaamheden.

Vakmatige competenties (professie)

Dit betreft competenties op vakgebieden die specifiek voor de brandweer zijn.

Incidentbestrijding

Dit vakgebied omvat de repressieve taken van de rampenbestrijdingsorganisatie, zoals het operationeel leidinggeven dan wel adviseren bij incidenten van verschillende schaalgrootten (zowel mono- als multidisciplinair). Ook de aan het operationeel optreden gelieerde aandachtsgebieden zoals evaluaties, bedrijfsopvang, nazorg, procedures (w.o. alarmerings- en opschalingsprocedures), Arbo-wetgeving en andere wettelijke kaders vallen onder dit vakgebied.

Basisniveau

- Is in staat om informatie en gegevens te reproduceren en deze kennis toe te passen binnen het eigen expertgebied.